

Datum
2014-03-01

Diarienummer
2014-4

Justitiedepartementet
Konsumentenheten
Att: Marita Axelsson
103 33 Stockholm

Överskuldssättning i creditsamhället? (SOU 2013:78)

Ju2014/125/KO

Sammanfattning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) delar utredningens bedömning när det gäller förbättrad hantering av offentligrättsliga fordringar (avsnitt 5.2.2). ISF vill i det sammanhanget framhålla dels att målet om minskade återkrav bör uppnås genom färre felutbetalningar, dels situationen då individer hamnar i ekonomiskt trångmål på grund av lång handläggningstid hos de utbetalande myndigheterna.

ISF instämmer vidare i utredningens uppfattning att införande av månadsinkomststoppgifter bör utredas vidare.

ISF vill när det gäller förslaget om ändrade förbehållsbelopp (avsnitt 5.5.2) belysa att en höjning får betydelse även i andra sammanhang.

I övrigt har ISF inte några synpunkter på förslagen.

5.2.2 Bättre hantering av offentligrättsliga fordringar

ISF delar utredningens bedömning att myndigheter som hanterar verksamhet som innebär att många ärenden överlämnas till Kronofogdemyndigheten bör få i uppdrag att till regeringen rapportera förslag som skulle kunna leda till en minskning av allmänhetens skuldsättning till staten.

Det är i det sammanhanget viktigt att de åtgärder som föreslås inte primärt syftar till att begränsa vilka felutbetalningar som ska utredas för återkrav utan att ett minskat antal återkravsutredningar uppnås genom att färre felutbetalningar görs. Felutbetalningar inom socialförsäkringsområdet kan uppstå av flera olika skäl: den försäkrade eller annan uppgiftslämnare kan lämna fel information eller så kan myndigheten fatta ett felaktigt beslut trots att tillgänglig information är korrekt. Det kan också vara så att tiden för handläggning leder till att utbetalning dröjer eller sker med felaktigt belopp till dess ett nytt beslut är fattat. De åtgärder som kan behöva vidtas

är både sådana som myndigheterna kan vidta själva och sådant som kan kräva regeringens medverkan.

ISF vill särskilt lyfta fram den situation då individer hamnar i ekonomiskt trångmål på grund av lång handläggningstid hos de utbetalande myndigheterna. Väntan på beslut från myndigheten riskerar att leda till ökad skuldsättning, både i den situation ersättning till dess beslutet fattats inte betalas ut alls eller med ett för lågt belopp, och i den situation ersättningen före beslut är för hög eller inte alls skulle betalas ut. I den första situationen kan skulder uppstå eftersom ersättningen från socialförsäkringen ofta är en förutsättning för att försäkrade ska klara sina utgifter, och i den andra situationen uppstår ofta ett återkrav från myndigheten på det som betalats ut för mycket. Myndigheterna bör prioritera dessa ärenden, så att handläggningstiderna kan minimeras i dessa situationer.

ISF instämmer vidare i utredningens uppfattning att införande av månadsinkomststoppgifter bör utredas vidare. Mer aktuella inkomststoppgifter skulle inom stora delar av socialförsäkringsområdet, även vid sidan av de som utredningen lyfter fram, kunna bidra till minskad risk för överskuldsättning.

5.5.2 Ändrade förbehållsbelopp

ISF delar utredningens bedömning att förbättrade villkor vid löneutmätning för barnfamiljer bör övervägas. Det kan finnas anledning att betona att förbehållsbeloppet har betydelse även i andra sammanhang, utöver löneutmätning. Förbehållsbeloppet används exempelvis för att utreda betalningsförmåga i återkravsärenden inom socialförsäkringsområdet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Per Molander. Malin Olsson har varit föredragande. I beredningen har också enhetschefen Dan Ljungberg och Anne Wahlfridsson deltagit.

Per Molander
Generaldirektör

Malin Olsson
Föredragande